

Fiche voor Statbel

1. Toelichting

Statbel, het Belgische statistiekbureau verzamelt, produceert en verspreidt betrouwbare en pertinente cijfers over de Belgische economie, de samenleving en het territorium. Het verzamelen gebeurt op basis van administratieve databronnen en enquêtes. Het produceren gebeurt op een wetenschappelijke, kwaliteitsvolle wijze. De statistieken worden tijdig en klantvriendelijk verspreid. Statbel garandeert enerzijds de bescherming van de privacy en van vertrouwelijke gegevens en anderzijds dat gegevens louter voor statistische doeleinden worden gebruikt.

Exhaustieve data en Big data zoals scannerdata, mobiele-telefoondata of satellietdata bieden Statbel de mogelijkheid om betere openbare statistieken voor burgers, ondernemingen en beleidsmakers op een snellere manier te produceren. Big data zijn echter vaak persoonsgegevens, en velen zijn dan ook ongerust over een mogelijke aantasting van de privacy.

Die bezorgdheid moet serieus genomen worden, maar ze kan getemperd worden door een beter begrip van het strikt wettelijk kader waarbinnen Statbel werkt en van de concrete procedures en werkwijzen die garanderen dat de gegevens anoniem zijn en blijven, en uitsluitend gebruikt worden voor globale en anonieme statistieken en - in bepaalde gevallen en mits 'pseudonimisering' – microgegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

Exhaustieve data en Big data laten toe om op een meer moderne en intelligente manier statistieken te produceren die sneller beschikbaar zijn en gedetailleerder zijn, tegen een lagere kostprijs, zonder dat men burgers of ondernemingen met enquêtes lastigvallen, zelfs over zaken die voorheen onmogelijk in kaart te brengen waren.

Big data bieden bovendien de mogelijkheid om nog verder te gaan in databeveiliging, via zogenaamde 'privacy by design'. Dit komt erop neer dat individuele data het datawarehouse van de eigenaar (bv. een operator van elektronische communicatie) niet verlaten, maar dat een afgesproken *query* en/of berekening op de data onthuld wordt en dat enkel het resultaat daarvan geleverd wordt. Een dergelijke verwerking kan zo opgesteld worden dat het resultaat volstrekt anoniem en niet-individueel wordt. Dat vermijdt elk mogelijk privacyprobleem, en het heeft als bijkomend groot voordeel dat de omvang van de geleverde dataset sterk gereduceerd en dus makkelijker hanteerbaar wordt.

Statbel is niet geïnteresseerd in de persoonlijke situatie van de betrokkene op zich maar in relevante, betrouwbare en accurate statistische resultaten die onmisbaar zijn voor burgers, ondernemingen en beleidsmakers om beslissingen te nemen. Persoonlijke en andere individuele data zijn enkel noodzakelijk voor het maken van koppelingen en worden beschermd door strikte wettelijke bepalingen die in de praktijk geïmplementeerd worden, omtrent gebruik, opslag, combineren van data en toegang. Die concrete gegevensbescherming is fysiek, organisatorisch en procedureel vastgelegd en gedocumenteerd. Ze wordt ook effectief in de praktijk gebracht.

2. Gevraagde gegevens

Onderwerp van de aanvraag	Rechtvaardiging	Rechtsgrond
Gegevens over de identiteit van de persoon die de overeenkomst heeft gesloten	Deze informatie is nodig om het verband te kunnen leggen tussen de bewoners van een woning of het bedrijf die hebben deelgenomen aan de ICT-enquête bij huishoudens en individuen. Dit zijn particuliere huishoudens (dus exclusief collectieve huishoudens zoals bejaardentehuizen, gevangenissen, kazernes, religieuze gemeenschappen, studentenhuizen, weeshuizen, ...) die in België wonen en minstens één persoon van 16 jaar of ouder en jonger dan 75 jaar hebben. Het huishouden wordt hier gedefinieerd als een eenheid die ofwel bestaat uit een persoon die gewoonlijk alleen leeft, ofwel uit twee of meer personen, die, al dan niet door familiebanden verbonden, gewoonlijk eenzelfde woning betrekken en er samenleven. De enquête over het gebruik van Informatie- en Communicatietechnologieën die bij de bedrijven in ons land is gehouden, heeft met name tot doel te trachten een beter zicht te hebben op de informaticaomgeving van deze bedrijven op nationaal niveau en een vergelijking van de statistische gegevens op dit gebied op Europees niveau mogelijk te maken. De enquête bestrijkt het hele land.	Verordening (EU) 2019/1700 van het Europees Parlement en de Raad van 10 oktober 2019 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 808/2004, (EG) nr. 452/2008 en (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 577/98 van de Raad.
Gegevens over de identiteit van het bedrijf dat de overeenkomst heeft gesloten		Verordening (EU) 2019/2152 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende Europese bedrijfsstatistieken en tot intrekking van tien rechtshandelingen op het gebied van bedrijfsstatistieken.
Gegevens over de identiteit van de persoon of het bedrijf aan wie de factuur is geadresseerd	Wat de uitgaven door de betrokken personen betreft, dient Statbel ook de gegevens met betrekking tot het betaald bedrag voor elektronische communicatiediensten, uitgesplitst per dienst, te ontvangen. De identiteit van de persoon aan wie de factuur geadresseerd is (rijksregisternummer, naam en adres) zijn nodig om de link met de uitgaven van het huishouden te kunnen maken. Deze gegevens zijn noodzakelijk	Verordening (EU) 2019/1700 van het Europees Parlement en de Raad van 10 oktober 2019 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 808/2004, (EG) nr. 452/2008 en (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees

	voor de realisatie van het onderdeel "consumptie" van de statistieken met betrekking tot personen en huishoudens	Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 577/98 van de Raad.
Gegevens over het bedrag van de factuur		Verordening (EU) 2019/1700 van het Europees Parlement en de Raad van 10 oktober 2019 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 808/2004, (EG) nr. 452/2008 en (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 577/98 van de Raad.
Gegevens over de periode waarop de gefactureerde diensten betrekking hebben		
Gegevens over de verdeling van de kosten per dienst (vast internet, mobiel internet, vaste telefonie, mobiele telefonie en digitale televisie).		
Gegevens over het type verbinding in termen van potentiële snelheid (alleen voor vast internet).	Statbel moet beschikken over gegevens over de capaciteit in termen van verbindingssnelheid, alsmede over het soort abonnement in termen van verbindingssnelheid.	Verordening (EU) 2019/2152 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende Europese bedrijfsstatistieken en tot intrekking van tien rechtshandelingen op het gebied van bedrijfsstatistieken.

3. Relevante wetgeving

Juridische normen
<u>Wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek</u>
<u>Wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.</u>
<u>Wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen</u>
<u>Verordening (EG) nr. 223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek</u>
<u>Verordening (EU) 2019/2152 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2019 betreffende Europese bedrijfsstatistieken en tot intrekking van tien rechtshandelingen op het gebied van bedrijfsstatistieken</u>
<u>Verordening (EU) 2019/1700 van het Europees Parlement en de Raad van 10 oktober 2019 tot vaststelling van een gemeenschappelijk kader voor Europese statistieken betreffende personen en huishoudens, op basis van gegevens die op individueel niveau worden verzameld door middel van steekproeven, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 808/2004, (EG) nr. 452/2008 en (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1177/2003 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (EG) nr. 577/98 van de Raad</u>
<u>Samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, van de raad van bestuur en de Wetenschappelijke comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.</u>
<u>Koninklijk besluit van 13 juni 2014 tot vaststelling van, enerzijds, de specifieke reglementaire, administratieve, technische en organisatorische maatregelen teneinde de naleving van de voorschriften over de bescherming van individuele gegevens of de gegevens over individuele eenheden en over de statistische geheimhouding te verzekeren en van, anderzijds, de voorwaarden waaronder het Nationaal Instituut voor de Statistiek kan handelen als tussenpersoon bij een latere verwerking voor statistische doeleinden.</u>
<u>Praktijkcode voor Europese statistieken</u>

4. Gegevens met directe identificatoren – Rechtvaardiging en bescherming

Rechtvaardiging	<p>In het kader van de opdrachten die haar zijn toevertrouwd door de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek en door Verordening (EG) nr.223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2009 betreffende de Europese statistiek, moet de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium (Statbel) van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, die onder de categorie valt bedoeld in artikel 127, § 2, lid 1, 9°, relevante en actuele gegevens verwerken. Om betrouwbare statistieken te kunnen opstellen, moet de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie het "only once"-principe respecteren; anonieme of gepseudonimiseerde gegevens volstaan in dit verband niet altijd. De gegevensverwerking die nodig is voor het opstellen van statistieken vereist vaak een "koppeling", d.w.z. de kruising en koppeling van relevante gegevens uit verschillende bronnen.</p> <p>Om aan de door Statbel gedefinieerde kwaliteitseisen te kunnen voldoen, moet Statbel over gegevens met directe identificatoren kunnen beschikken. Deze gegevens zijn nodig voor de opstelling van statistieken over het gebruik van telecommunicatie door huishoudens en bedrijven. In dit verband voert Statbel koppelingen uit waarbij haar eigen gegevens worden gekoppeld aan de gegevens die in het kader van deze wet worden ontvangen, overeenkomstig artikel 3, lid 2, van het koninklijk besluit van 13 juni 2014 tot vaststelling van, enerzijds, de specifieke reglementaire, administratieve, technische en organisatorische maatregelen teneinde de naleving van de voorschriften over de bescherming van individuele gegevens of de gegevens over individuele eenheden en over de statistische geheimhouding te verzekeren en van, anderzijds, de voorwaarden waaronder het Nationaal Instituut voor de Statistiek kan handelen als tussenpersoon bij een latere verwerking voor statistische doeleinden.</p>
Gegevensbescherming	<p>Wat de gegevensbescherming betreft, zijn de personeelsleden van Statbel onderworpen aan het statistisch geheim. Dit betekent, in de zin van artikel 1ter van voornoemde wet van 4 juli 1962, dat gegevens betreffende individuele statistische eenheden die rechtstreeks voor statistische doeleinden of onrechtstreeks uit administratieve of andere bronnen worden verkregen, worden beschermd tegen elke schending van het recht op vertrouwelijkheid. Het impliceert dat niet-statistisch gebruik van de verkregen gegevens en onwettige openbaarmaking verboden zijn. Bovendien verplicht het voornoemde koninklijk besluit van 13 juni 2014 Statbel tot het naleven van technische en organisatorische maatregelen ter bescherming van de gegevens. Ten slotte garandeert Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (algemene verordening gegevensbescherming) het hergebruik van gegevens voor statistische doeleinden in haar artikel 5, § 1, b).</p>
Controle en Europees kader	<p>Op Europees niveau engageert Statbel zich om de Praktijkcode voor de statistiek na te leven. Deze code is gebaseerd op zestien beginselen die betrekking hebben op het institutionele kader, de statistische procedures en de statistische resultaten. De beginselen worden aangevuld met een reeks van 84 indicatoren van beste praktijken en normen die als leidraad en referentie dienen bij de beoordeling van de uitvoering van de code. De beginselen van de Praktijkcode en de algemene beginselen voor kwaliteitsbeheer vormen een gemeenschappelijk kwaliteitskader in het Europees statistisch systeem.</p>

	<p>De statistische autoriteiten, bestaande uit de Commissie (Eurostat), nationale statistische autoriteiten en andere statistische autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling, productie en verspreiding van Europese statistieken, verbinden zich samen met regeringen, ministeries en de Raad tot naleving van de Praktijkcode.</p> <p>Bovendien wordt Statbel regelmatig onderworpen aan een <i>peerreview</i> procedure in het kader van het <i>Europees Statistisch Systeem (ESS)</i>. Deze evaluaties zijn een van de instrumenten om de toepassing van het gemeenschappelijk kwaliteitskader en dus de kwaliteit van de Europese statistieken te waarborgen. Het doel van de peer reviews is om na te gaan in hoeverre de ESS-partners de beginselen en indicatoren van de Code in acht nemen. De daaruit voortvloeiende aanbevelingen moeten de statistische autoriteiten ook helpen bij de verdere verbetering en ontwikkeling van hun statistische systemen.</p> <p>Alle leden van het ESS worden beoordeeld. Het gaat om Eurostat, de nationale statistische instanties en enkele andere nationale autoriteiten van de lidstaten van de EU en de EVA-landen. Statbel werd in december 2021 aan dit onderzoek onderworpen. Dit jaar werd ook besloten om bijzondere aandacht te besteden aan de <i>Other National Authorities</i>, de statistische autoriteiten die als zodanig door Eurostat zijn erkend na een strikte, door Statbel vastgestelde procedure.</p>
Opmerking	De verwerving van deze gegevens met directie identificatie heeft geen impact op de verwerving van andere gegevens in geaggregeerde vorm die noodzakelijk zijn voor de realisatie van andere statistieken.

5. Gebruik van gegevens

Gebruik	Toelichting en opmerkingen
Statistiekproductie	Statbel is enerzijds belast met de productie en verspreiding van voor het publiek toegankelijke statistieken met het oog op de ontwikkeling, uitvoering, opvolging en evaluatie van het overheidsbeleid over de demografische, economische, sociale, ecologische en technologische situatie van het land en anderzijds met de verstrekking van geanonimiseerde studiegegevens of gepseudonimiseerde gegevens met het oog op het opstellen van voorbereidende verslagen voor overheidsprojecten, voor statistische doeleinden of voor wetenschappelijk onderzoek. Statbel produceert deze statistieken in het kader van een Europese of nationale verplichting.
Opstellen en publicatie van globale en anonieme statistieken	<p>Volgens artikel 2 van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek gebruikt Statbel de individuele gegevens die in het kader van haar onderzoeken worden verzameld voor het opmaken van globale en anonieme statistieken (art. 2, a)).</p> <p>Statbel mag globale en anonieme statistieken publiceren of aan derden meedelen behalve indien, ingevolge het beperkt aantal aangevers, de onthulling van individuele toestanden mogelijk is. (art. 2, b)).</p> <p>De communicatie mag vertrouwelijk meegedeeld worden aan de belanghebbende ministeriële departementen, Rijksdiensten of diensten van een Executieve, met uitsluiting van de fiscale besturen. In geen geval mogen wettelijke of reglementaire voorschriften, op grond van alzo gekende individuele toestanden, op de aangever of getelde worden toegepast (art. 2. c)).</p>
Doorgave van gepseudonimiseerde gegevens	<p>Op grond van artikel 15 van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek heeft Statbel ook de opdracht om gepseudonimiseerde enquêtegegevens ter beschikking te stellen van de federale, gefedereerde en lokale openbare besturen, alsook van natuurlijke en rechtspersonen die een wetenschappelijk onderzoeksdoel nastreven,</p> <p>Deze gegevensoverdrachten worden geregeld door een vertrouwelijkheidscontract, dat een reeks verplichtingen voor de ontvanger van de gegevens bevat om de bescherming en de vertrouwelijkheid van de gegevens te waarborgen.</p>
Doorgave van vertrouwelijke gegevens tussen statistische autoriteiten	Krachtens artikel 15ter van de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek deelt Statbel vertrouwelijke gegevens mee aan andere statistische autoriteiten, mits dat voor de efficiënte ontwikkeling, productie en verspreiding van openbare statistieken of voor de verbetering van de kwaliteit ervan noodzakelijk is, en overeenkomstig de bepalingen en voorwaarden van hoofdstuk V van het samenwerkingsakkoord van 15 juli 2014 tussen de Federale Staat, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en de Franse Gemeenschapscommissie betreffende de nadere regels voor de werking van het Interfederaal Instituut voor de Statistiek, van de raad van bestuur en de Wetenschappelijke Comités van het Instituut voor de Nationale Rekeningen.
Doorgave van vertrouwelijke gegevens tussen leden van het Instituut voor de Nationale Rekeningen	Overeenkomstig artikel 111 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen deelt Statbel aan de andere leden van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (Nationale Bank van België en Federaal Planbureau) vertrouwelijke gegevens mee die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van hun taken binnen het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

